

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының шәһәр тибындагы
Жәлил поселогы Советы

РЕШЕНИЕ
22.11.2024 ел

КАРАР
№217

«Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогының 1 нче территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү турында»

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 27 статьясы, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы, «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә территориаль ижтимагый үзидарә турында нигезләмә, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге 16.10.2015 ел, №9, территориаль ижтимагый үзидарә делегатлары жылышы вәкиленең гаризасын һәм Устав проектына карап, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогының 1 нче территориаль ижтимагый үзидарә уставын 1 нче кушымта нигезендә теркәргә.

2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматның рәсми порталында» бастырып чыгарырга (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең рәсми сайтында «Интернет» бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Жәлил шәһәр тибындагы поселогы
Советы Рәисе

Р.Ә.Кәримов

1 нче кушымта
Совет карарына штп. Жәлил
Сарман муниципаль районы
Татарстан Республикасы
22.11.2024 ел, №217

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Жәлил шәһәр тибындагы поселогы
Советы Рәйсе

Ю.С.

Р.Ә.Кәримов

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче территориаль ижтимагый үзидарә
УСТАВЫ

Жәлил шәһәр тибындагы поселогы

I БҮЛЕК. ГОМУМИ ПОЛОЖЕНИЕЛӘР

1 нче маддә. Территориаль жәмәгать үзидарәсе

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче территориаль жәмәгать үзидарәсе (алга таба – 1 нче ТЖҮ) Жәлил шәһәр тибындагы поселогы муниципаль берәмлегенәң жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициативаларны халыкның үз жаваплылыгы белән мөстәкыйль рәвештә гамәлгә ашыруы өчен оештырыла.

2. Әлеге Устав нигезендә территориаль жәмәгать үзидарәсе муниципаль берәмлек булган Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы түбәндәге территориясендә яшәүчеләр тарафыннан гамәлгә ашырыла: Жәлил шәһәр тибындагы поселогы, Яңа урам.

3. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче территориаль жәмәгать үзидарәсе чикләре 2024 елның 5 ноябрендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Советының №206а «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче территориаль жәмәгать үзидарәсе чикләрен билгеләү турында»гы карары белән расланды.

4. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ үз эшчәнлеген Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Россия Федерациясенәң башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль берәмлекнең башка норматив хокукый актлары һәм әлеге Устав нигезендә башкара.

5. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ түбәндәге принципларга нигезләнеп гамәлгә ашырыла:

- 1) законлылык;
- 2) гражданнарның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау;
- 3) жыелышларда, конференцияләрдә гражданнарның ирекле фикер белдерүе;
- 4) гражданнарның территориаль жәмәгать үзидарәсе формаларын ирекле сайлавы;

5) территориаль жәмәгать үзидарәсе территориясендә яшәүчеләрнең жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча үз инициативаларын эшләүдә һәм кабул итүдә ирекле катнашуы, аларны гамәлгә ашыруы;

6) территориаль жәмәгать үзидарәсе органнарының гражданнар тарафыннан сайлануы һәм контрольдә булуы;

7) ачыклык һәм жәмәгать фикерен исәпкә алу;

8) территориаль жәмәгать үзидарәсе мәнфәгатьләренә һәм муниципаль берәмлек мәнфәгатьләренә ярашуы;

9) муниципаль берәмлек органнары белән хезмәттәшлек.

6. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ юридик зат хокукларына ия түгел.

7. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Советы карары белән әлеге Устав теркәлгәннән соң гамәлдәге итеп санала.

8. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ нең тулы атамасы: Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче территориаль жәмәгать үзидарәсе.

9. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ нең кыскартылган атамасы: Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ .

10. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ нең урнашу урыны: 423368, Татарстан Республикасы, Жәлил шәһәр тибындагы поселогы, Яңа урам.

2 нче маддә. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮне төзүчеләр

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮне төзүчеләр булып Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы муниципаль берәмлеге территориясендә теркәлгән һәм яшәүче, унбиш яшькә житкән Россия Федерациясе гражданнары (алга таба – гражданнар яки яшәүчеләр) тора.

2. Гражданнар гражданнар конференцияләрендә катнашу, территориаль жәмәгать үзидарәсе органнарына сайлану һәм сайлау хокукына ия.

3 нче маддә. 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы муниципаль берәмлегенең төп максатлары, бурычлары һәм эшчәнлеге юнәлешләре

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮнең максатлары:

- 1) гражданнарны жирле әһәмияткә ия мәсьәләләргә турыдан-туры яшәү урынында чишүгә тарту;
- 2) яшәү урынында кешеләрнең тормыш шартларын яхшырту;
- 3) шәһәр халкында муниципаль милеккә һәм торак-коммуналь хужалык объектларына җаваплы караш формалаштыру.

2. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮнең бурычлары:

- 1) халыкның жирле әһәмияткә ия мәсьәләләргә чишү буенча үз инициативаларын тормышка ашыру өчен җәмәгать эшләрен оештыру;
- 2) Устав нигезендә территорияль җәмәгать үзидарәсенә керткән мәсьәләләргә тикшерүне оештыру;
- 3) территорияль җәмәгать үзидарәсе эшчәнлеге өчен кирәкле мәгълүматны алу һәм тарату;
- 4) поселение, муниципаль район һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән хезмәттәшлек итү;
- 5) муниципаль хезмәтләрнең эшчәнлеген камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү һәм кертү;
- 6) яшәүчеләрнең фикерләрен ачыклау, шул исәптән сорашу һәм анкета алу үткәргү;
- 7) территорияль җәмәгать үзидарәсе территориясенә торышын контрольдә тоту;
- 8) гражданнарга торак һәм көнкүреш мәсьәләләрен чишүдә ярдәм күрсәтү.

3. 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы эшчәнлеге гражданнарның жирле әһәмияткә ия мәсьәләләргә, территорияль җәмәгать үзидарәсе көче белән хәл ителә алырлык проблемаларын чишүгә юнәлдерелгә тиеш. Мондый эшчәнлекнең төп юнәлешләренә түбәндәгеләр керергә мөмкин:

- 1) 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы территориясен төзекләндерү;
- 2) яшәүчеләрнең ялын сыйфатлырак итүгә ярдәм итү, ял урыннарын, балалар һәм спорт майданчыкларын төзү, бушлай лекцияләр, китаплар, фильмнар белән алмашу, мәдәни, спорт һәм башка ял чаралары оештыру һәм үткәргү, шул исәптән балалар һәм яшьләр өчен;

3) 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы территориясендә гражданнарның тормыш иминлеген арттыру чараларында катнашу, жәмәгать тәртибен саклау өчен ирекле каравулар оештыру, гражданнар тарафыннан закон бозу очраklары турында хокук саклау органнарына хәбәр итү, янгың сүндерүдә, табигый бәла-казалар нәтижеләрен бетерүдә ярдәм күрсәтү, янгыңга каршы стендларны тиешле хәлдә тоту һәм башка шундый чаралар;

4) социаль якланмаган гражданнар категорияләренә (картаяклар, инвалидлар, аз керемле, ялгызлар, күп балалы гаиләләр) һәм авыр тормыш шартларында булган башка гражданнарга ярдәм күрсәтү, ярдәмгә мохтажларны ачыклау, ярдәм күрсәтү, хәстәрлек һәм хәйрия акцияләрен оештыру, оешмаларга һәм гражданнарга шундый акцияләр үткөрүдә ярдәм итү, социаль яклау органнарына әлеге өлкәдә чишелмәгән проблемалар турында хәбәр итү.

4. 1-3 нче өлешләрдә территориаль жәмәгать үзидарәсе эшчәнлегенң максатлары, бурычлары һәм төп юнәлешләре исемлеге тулы һәм чикләүче түгел.

4 нче маддә. Гражданнар жыелышы (конференциясе)

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮнең югары идарә органы гражданнар жыелышы (конференциясе) булып санала.

2. 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы законлы дип санала, әгәр аның эшендә 16 яшькә житкән гражданнарның кимендә өчтән бере катнаша.

3. 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе законлы дип санала, әгәр анда сайланган делегатларның кимендә өчтән икесе катнаша.

4. Гражданнар жыелышын (конференциясен) Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Сарман авыл жирлеге местное самоуправление органнары, 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы органнары яки гражданнарның инициатив төркемнәре кирәк булган вакытта, эмма елга бер тапкырдан ким түгел чакыра ала.

5. Әгәр гражданнарның инициатив төркеме жыелыш (конференция) чакыра икән, ул төркемнең саны яшәүчеләрнең 10 % нан ким булырга тиеш түгел.

6. Территориаль жәмәгать үзидарәсен гамәлгә ашыручы гражданнар жыелышының (конференциясенң) вәкаләтләренә керә:

- 1) территориаль жәмәгать үзидарәсе органнары структурасын билгеләү;
- 2) территориаль жәмәгать үзидарәсе Уставын кабул итү, үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергү;
- 3) территориаль жәмәгать үзидарәсе органнарын сайлау;
- 4) территориаль жәмәгать үзидарәсе эшчәнлегенәң төп юнәлешләрен билгеләү;
- 5) территориаль жәмәгать үзидарәсенәң керемнәр һәм чыгымнар сметасын раслау һәм аның үтәлешенә карата отчетны раслау;
- 6) территориаль жәмәгать үзидарәсе органнарының эшчәнлеге турында отчетларны тикшерү һәм раслау.

7. Гражданнар жыелышын (конференциясен) үткәрү тәртибе һәм көн тәртибе гражданнар жыелышы (конференциясе) тарафыннан билгеләнә.

8. Гражданнар жыелышында (конференциясендә) протокол төзелә, анда үткәрелү вакыты һәм урыны, катнашкан яшәүчеләрнең гомуми саны (конференция үткәрелсә – сайланган делегатларның саны), катнашкан яшәүчеләрнең саны, президиум составы, көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге, кабул ителгән карарлар күрсәтелә.

9. Протокол жыелыш (конференция) рәисе һәм секретарь тарафыннан имзаланырга тиеш.

5 нче маддә. Карарлар кабул итү тәртибе

1. Үз вәкаләтләре кысаларында гражданнар жыелышы (конференциясе) карарлар кабул итә.

2. Карарлар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарына, "Жәлил шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлегенәң Уставына каршы килергә тиеш түгел.

3. Гражданнар жыелышының (конференциясенәң) карарлары ачык тавыш бирү юлы белән, катнашкан гражданнарның гади күбесе тарафыннан кабул ителә.

4. Гражданнар жыелышының (конференциясенәң) карарлары муниципаль берәмлекнең һәм гражданнарның органнары өчен тәкъдим итү характерында була.

5. Гражданнар жыелышының (конференциясенәң) карарлары территориаль жәмәгать үзидарәсе органнары өчен мәжбүри характерда була.

6 нчы маддә. 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы органнары

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ органнарына керә:

- гражданнар жыелышы (конференциясе);
- 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы рәисе;
- 1 нче ТЖҮ Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы казначей.

7 нче маддә. 1 нче ТЖҮ Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Сармановского муниципаль районы Татарстан Республикасы рәисе

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ рәисе территориаль жәмәгать үзидарәсе органының бердәм житәкчесе булып тора, ул гражданнар жыелышы (конференциясе) тарафыннан сайлана һәм билгеләнгән территориядә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләрен гражданнар, юридик шәхесләр, дәүләт хакимияте һәм местное самоуправление органнары һәм вазифаи затлары белән мөнәсәбәтләрдә яклай.

2. Рәиснең вәкаләтләре:

- 1) гражданнар жыелышын (конференциясен) оештыру һәм үткәрү;
- 2) гражданнар жыелышын (конференциясен) үткәрү;
- 3) кабул ителгән карарларның үтәлешен контрольдә тоту;
- 4) территориаль жәмәгать үзидарәсенең кассасыннан чыгымнарны юнәлтүне эшләү;
- 5) жәмәгать кассасы акчалары белән эш итү, гражданнар жыелышы (конференциясе) карарлары нигезендә;
- 6) гражданнар жыелышы (конференциясе) карарлары, протоколлары имзалау;
- 7) башка жәмәгать характерындагы мәсьәләләрне хәл итү.

8 нче маддә. 1 нче ТЖҮ Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Сармановского муниципаль районы Татарстан Республикасы казначей

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ казначейы территориаль жәмәгать үзидарәсе органының бердәм финанс органы булып тора, ул гражданнар жыелышы

(конференциясе) тарафыннан сайлана һәм территорияль жәмәгать үзидарәсе (жәмәгать кассасы) акчаларын жыю, исәпкә алу һәм дәрәс тотылуын тәмин итү өчен жаваплы була.

2. Казначейның вәкаләтләре:

- 1) гражданнарның акча керемнәре суммасын исәпләү;
- 2) акча средстволарын жыю һәм исәпкә алу;
- 3) ТЖҮ рәисе тарафыннан жәмәгать кассасы акчаларының дәрәс тотылуын контрольдә тоту;
- 4) жәмәгать кассасы акчаларын тотылу турында хисапны халыкка һәм территорияль жәмәгать үзидарәсе органнарына тапшыру.

9 нчы маддә. 1 нче ТЖҮ Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Сармановского муниципаль районы Татарстан Республикасы Уставы

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ Уставы территорияль жәмәгать үзидарәсе төп хокукый акты булып тора.

2. Устав 1 нче ТЖҮ территорияль жәмәгать үзидарәсен оештыру турында гражданнар жылышында (конференциясендә) кабул ителә.

3. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында тәкъдимнәр гражданнар тарафыннан жылыш (конференция) үткәргә 10 көннән соң бирелмәскә тиеш.

4. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карарлар ачык тавыш бирү юлы белән, катнашкан гражданнарның гади күбесе тарафыннан кабул ителә.

5. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Советы тарафыннан теркәлгәннән соң гамәлгә керә.

10 нчы маддә. 1 нче ТЖҮ Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Сармановского муниципаль районы Татарстан Республикасы милеге һәм финанс чыганакалары

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы 1 нче ТЖҮ милегендә түбәндәге әйберләр булырга мөмкин: бина, корылмалар, торак фонд, жиһазлар, инвентарь, акчалар, шул исәптән Россия рубльлары һәм чит ил валютасы, кыйммәтле кәгазьләр һәм башка милек, шул исәптән балалар уен майданчыклары, спорт майданчыклары, яңа төзелгән торак һәм торак булмаган, аерым житештерү биналары, транспорт,

жиһазлар, инвентарь, мәдәни һәм сәламәтләндрү максатында булган башка милек, шулай ук Татарстан Республикасының Сарман муниципаль районы «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территорияль жәмәгать үзидарәсенә эшчәнлеген тәмин итү өчен тапшырыла.

2. 1 нче ТЖҮ Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Сармановского муниципаль районы Татарстан Республикасы милекләре акчалата һәм башка формаларда түбәндәге чыганақлардан формалашырга мөмкин:

- ирекле милек керемнәре һәм хәйрияләр;
- милекнең файдасы;
- закон белән чикләнмәгән яки тыелмаган башка керемнәр.

3. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Советы карары белән 1 нче ТЖҮ Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Сармановского муниципаль районы Татарстан Республикасы эшчәнлеген финанслау мөмкинлеге бар, әгәр дә бюджетта бу чыгымнар аерым строка белән каралган булса.

4. 1 нче ТЖҮ Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Сармановского муниципаль районы Татарстан Республикасына кәргән табыш гражданның арасында бүлүгә яраксыз.

11 нче маддә. 1 нче ТЖҮ Жәлил шәһәр тибындагы поселогы
Сармановского муниципаль районы Татарстан Республикасы эшчәнлеген
туктату

1. 1 нче ТЖҮ Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Сармановского муниципаль районы Татарстан Республикасы эшчәнлегенә гражданның жыелышы (конференциясе) карары нигезендә туктатыла.

2. 1 нче ТЖҮ Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Сармановского муниципаль районы Татарстан Республикасы эшчәнлеген туктату турында карар Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Советының рәсми органына тапшырыла.